

KANNANOTTO

Finnoonsataman asemakaavasta (alueellinen tunnus 442300)

Espoon kaupunki

Suomen Purjehdus ja Veneily ry (SPV) antaa seuraavan kannanoton Finnoonsataman asemakaavahankkeesta.

Yhteenveto ja taustaa

Suomen Purjehdus ja Veneily ry (SPV) pitää tärkeänä, että Finnoonsataman aluetta kehitetään kokonaisuutena kestävästi ja eri käyttäjäryhmät huomioiden. Asemakaavaratkaisussa on välttämätöntä turvata satama-alueen ja erityisesti talvitelakoinnin toimintaedellytykset siten, että alueelle jää talvitelakointikapasiteetti vähintään **800 suurelle ja keskisuurelle veneelle**. Mikäli talvitelakointimahdollisuus päättyy, vähenee veneilyharrastus Espoossa merkittävästi.

SPV muistuttaa Espoon kaupunkia alueidenkäyttölain (AKL) edellyttämistä alueiden käytön periaatteista, jonka perusteella luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä (AKL 1 §).

AKL:n 1 §:n 2 momentin mukaan ”jokaiselle on turvattava jokaisen osallistumismahdollisuus asioiden valmisteluun, suunnittelun laatu ja vuorovaikutteisuus, asiantuntemuksen monipuolisuus sekä avoin tiedottaminen käsiteltävinä olevissa asioissa.” Näin ollen Espoon kaupungin kaupunkisuunnittelun on lain nojalla huomioitava alueen nykykäyttäjien kannanotot siitä, millaisia vaikutuksia Finnoonsataman yleis- ja asemakaavoituksella on alueella nykyisin toimiviin purjehdus- ja veneily-yhdistysten sekä veneilyä harrastavien ihmisten mahdollisuuksiin jatkaa harrastustaan Espoon kaupungin alueella.

Alueidenkäyttölain 5 § määrittelee alueiden käytön suunnittelun tavoitteet. AKL 5 §:n kohtien 7 ja 11 mukaisesti Finnoonsataman asemakaavasunnitelmat vaativat Espoon kaupungilta perusteluja:

AKL 5 § mukaisesti suunnittelun tavoitteena on vuorovaikutteiseen suunnitteluun ja riittävään vaikutusten arviointiin perustuen edistää eri asioita. Lain mukaan alueiden käytön suunnittelussa on arvioitava yhdyskuntien toimivuutta (7-kohta) sekä liikenteen tarkoituksenmukaista järjestämistä (11-kohta). Näihin AKL:n mukaisiin näkökulmiin Espoon kaupungin esitettävä:

- Miten kaupunki aikoo järjestää ja toteuttaa veneilyn vaatiman talvisäilytyksen, mikäli Finnoonsataman talvisäilytysalue osoitetaan muuhun maankäyttöön. Miltä tai mistä alueilta kaupunki aikoo osoittaa korvaavan alueen (korvaavat alueet) kaikkiaan 1 500 veneen talvisäilytykselle. AKL 5 § 7-kohdan mukaisesti yhdyskuntien on oltava toimivia. Mikäli korvaavaa talvisäilytysaluetta ei pystytä osoittamaan muilta ranta-alueilta ja talvisäilytyspaikaksi osoitetaan noin 20 km päässä oleva Ämmäsuon (Ämmäsmäen) teollisuusalue, niin kaupunki toimii vastoin AKL:n 5 § periaatetta.
- AKL 5 § 11-kohdan mukaan on arvioitava vaikutuksia liikenteen tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä. Finnoonsataman talvisäilytysalueella on nykyisellään kaikkiaan noin 1 500 venettä. Ämmäsuon (Ämmäsmäen) teollisuusalue sijaitsee noin 16 km päässä satamasta. Vaikka Espoon kaupunki tarjoaisi kaikille 1 500 veneelle talvisäilytyspaikan Ämmäsmäen sisämaassa sijaitsevalla teollisuusalueella, niin se tarkoittaisi yhdelle veneelle vuosittain 32 kilometrin kuljetusmatkaa lavetilla, venetrailerilla tai kuorma-autokyydillä läpi suhteellisesti tiiviin kaupunkirakenteen. Mankin tai Sepänkylän kautta kuljettuna matkat olisivat vuosittain noin 50 km. Käytännössä Ämmäsmäen vaihtoehto tarkoittaisi 48 000—75 000 km lisääntyvää

hidasta, raskaan ja erikoiskuljetuksen liikennesuoritusta keskeisten asuinalueiden läpi. Tämä ei voi olla AKL 5 § 11-kohdan mukaista liikenteen tarkoituksen mukaista järjestämistä.

AKL:n 9 § määrää kaavaa laadittaessa selvitettävän erilaisia vaikutuksia suunniteltavaan alueeseen sekä muuttuvan maankäytön aiheuttamiin seikkoihin. AKL 9 § 2 momentti edellyttää, että ”Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.”

Tämä tarkoittaa, että kaavan vaikutuksia on tarkasteltava myös Finnoonsataman kaava-alueen ulkopuolella. Onko Espoon kaupunki tarkastellut sitä, millaisia yhdyskuntataloudellisia, sosiaalisia ja kulttuurisia vaikutuksia muuttuva maankäyttö voi aiheuttaa Espoon kaupungille (”Merellinen Espoo”), espoolaisille (em. kuljetusreittien äärellä asuville) ja espoolaisille veneilyä harrastaville veneilijöille asialla on? AKL 9 § määrittää YVA-tarkasteluja, mutta onko Espoon kaupunki tutkinut kaavan merkityksiä sosiaalisten vaikutusten arviointia (SOVA)?

Alueidenkäyttölaki 62 § edellyttää vuorovaikutusta kaavaa valmistaessa. Menettely ”tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehtoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (*osallinen*), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.”

Osallisia asiassa ovat siis kaikki ne espoolaiset Finnoonsatamassa venettä talvisäilytyksessä pitävät henkilöt sekä ne espoolaiset rekisteröidyt yhdistykset ja yhteisöt, joiden talvisäilytys tukeutuu Finnoonsatamaan. Muuttuva maankäyttö alueella tulee muuttamaan niiden espoolaisten oloja, joihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Kaikkia Finnoonsataman asiakkaita ja yhteisöjä on siten AKL 62 § mukaisesti käsiteltävä osallisina, joilla on mielipide asiasta. Veneilevä Espoo -yhteenliittymää ja alueen veneily-yhdistyksiä ja heidän arviotaan on otettava huomioon kaavamennettelyssä.

Ilman talvitelakointimahdollisuutta veneilyharrastus Espoossa päättyy

Suuret ja keskisuuret veneet edellyttävät talvitelakointia sataman välittömässä läheisyydessä. Näiden veneiden siirtäminen talvisäilytykseen kauemmas autokuljetuksin ei ole käytännössä mahdollista turvallisuus-, kustannus- eikä logistiikkasyistä. (Ks. Espoon kaupungin selvitykset, liitteet 1, 2 ja 3) Espoossa ja pääkaupunkiseudun lähialueilla ei ole osoitettavissa korvaavia, vastaavia talvitelakointialueita, joilla olisi tarvittava koko, sijainti ja infrastruktuuri.

Mikäli talvitelakointikapasiteetti Finnoonsatamassa supistuu merkittävästi ilman realistista korvaavaa ratkaisua, seurauksena on väistämättä veneilijöiden luopuminen harrastuksestaan. Tämä ilmiö on tunnistettu myös veneilijöille tehdyissä kysely- ja selvitysaineistoissa (liite 4). Kyse ei ole yksittäisistä käyttäjistä, vaan laajasta ja pysyvästä vaikutuksesta espoolaiseen, uusmaalaiseen sekä Suomen etelärannikonveneilykulttuuriin ja satamatoimintaan.

Veneseurat avaavat kaupunkilaisille reitin meriluontoon

Veneseurat ja satamatoiminta tarjoavat kaupunkilaisille merkittäviä, matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia sekä konkreettisen väylän vesille ja luontoon. Veneily on ympärivuotinen harrastus, jonka edellytykset rakentuvat kesäkauden lisäksi olennaisesti talvikauden toimivista ratkaisuista.

Laajemmin tarkasteltuna merellisyys ja saavutettava luonto ovat myös Espoon ja Suomen vetovoimatekijöitä. Kansainvälisessä kilpailussa osaavasta työvoimasta emme useinkaan kilpaile palkkatasolla, vaan elämänlaadulla. Mahdollisuus päästä helposti ja kohtuuhintaisesti vesille ja luontoon on monille merkittävä tekijä asuin- ja työpaikan valinnassa.

Veneilyllä on huomattavia taloudellisia ja työllistäviä vaikutuksia

Veneilyllä on huomattavia taloudellisia ja työllistäviä vaikutuksia niin paikallisesti kuin valtakunnallisesti. Veneilyyn liittyvä kulutus tukee laajasti palvelusektoria, kuten huolto- ja korjauspalveluja, satamapalveluita, kauppaa ja matkailua. Näitä vaikutuksia on tarkasteltu useissa valtakunnallisissa tutkimuksissa (liitteet 4 ja 5)

Talvitelakointikapasiteetin heikentyminen vaikuttaa suoraan myös näihin taloudellisiin kokonaisuuksiin.

Finnoonsataman muuttaminen vain asuinalueeksi heikentää myös mahdollisuuksia kehittää alueen liiketoimintamahdollisia veneilyn tarpeisiin. On todettava, että Finnoonsataman nykytilanne ei myöskään ole hyvä, ja SPV kannustaa Espoon kaupunkia tutkimaan kaavallisesti alueen kehittämistä LS- (tai LV-) alueena, jossa olisi erikseen määriteltynä myös alan kaupallisia palveluita KTY-korttelialueina sekä ohjeelliset talvisäilytysalueet ja kesäaikaiset ohjeelliset säilytysalueet veneiden talvisäilytystelineille, pysäköinnille ja muulle käytölle.

Yhteistyö ja jatkovalmistelu

Alueen veneseurat ovat valmiita kehittämään Finnoonsatamaa yhteistyössä Espoon kaupungin kanssa siten, että alue palvelee monipuolisesti eri käyttäjäryhmiä ja säilyy elävänä osana kaupunkia. Tämä edellyttää kuitenkin, että asemakaavassa tunnistetaan veneilyn erityispiirteet ja turvataan sen toimintaedellytykset pitkäjänteisesti.

SPV esittää, että asemakaavan jatkoa valmisteltaessa:

- varataan Finnoonsataman alueelle tilaa vähintään 800 suurelle ja keskisuurelle veneelle talvitelakointia varten
- varmistetaan, että ratkaisut ovat käytännössä toteuttamiskelpoisia eikä veneilyä ohjata näennäisesti korvaaville alueille
- jatketaan vuoropuhelua kaupungin ja veneilytoimijoiden välillä ratkaisujen kehittämiseksi

AKL:n hengen mukaisesti SPV muistuttaa Espoon kaupunkia siitä, että lain 9 § edellyttää vahvempaa kokonaisnäkökulmaa vaikutusten selvittämistä koko Espoon kaupungin alueella, ei vain Finnoonsataman alueella. Talvisäilytykselle on siis pystyttävä osoittamaan vaihtoehtoinen paikka (tai paikkoja) kohtuullisen etäisyyden matkalta nykyisestä paikasta – ja toisaalta Espoon kaupungin on lain 9 § ja 5 § kohtien 7 ja 11 mukaisesti nähtävä kaavahankkeen kokonaisvaikutukset Espoon kaupunkitilan muuttumiseen.

Lisäksi SPV kehottaa Espoon kaupunkia tutkimaan mahdollisuutta siihen, että Finnoonsataman aluetta tulisi käsitellä AKL Luvun 15 mukaisena (§ 110—§ 112) mukaisena kehittämisalueena: Kaupunki voi nimetä Finnoonsataman alueen määrääjäksi, enintään 10 vuodeksi, tämän rajatun alueen kehittämisalueeksi (AKL § 110 1 momentti). Sen turvin kaupunki, alueella nyt toimivat purjehdus- ja veneily-yhdistykset sekä kuntalaiset voisivat selvittää alueen uudistamista, parantamista, käyttötarkoituksen muuttamista tai muuta yleistä tarvetta tavoitteiden saavuttamiseksi niiltä osin kun ”Merellisen Espoon” toteuttamistoimenpiteet ovat tarpeen.

Suomen Purjehdus ja Veneily ry pitää tärkeänä, että Finnoonsataman kehittäminen tapahtuu tavalla, joka tukee Espoon merellistä identiteettiä, asukkaiden harrastusmahdollisuuksia sekä alueen elinvoimaa pitkällä aikavälillä. SPV korostaa yhteistyötä ja paikallisten purjehdus- ja veneily-yhdistysten ottamista mukaan alueen erityissuunnitteluun. SPV:n näkökulmasta on positiivista, että Espoon kaupunki pyrkii markkinoinnissaan painottamaan kaupungin merellisyyttä. Sen on hyvä toteutua siten, että veneily ja merellinen elämäntyöli nähdään ympärivuotisena voimavarana.

Yhteistyöterveisin,

Suomen Purjehdus ja Veneily ry
toimisto@spv.fi

Liitteet:

Liite 1: [Espoon kaupunki: Veneiden talvisäilytysalueet esiselvitys 2014](#)

Liite 2: [Espoon kaupunki: Veneiden talvisäilytyksen kokonaistarkastelu 2017](#)

Liite 3: [Espoon kaupunki: Satamaverkosto- ja veneiden talvisäilytysselvitys 2023](#)

Liite 4: [Veneilijät Helsingissä 2025 – Veneilyn taloudelliset vaikutukset](#)

Liite 5: [Veneilyn taloudelliset vaikutukset 2021](#)